

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

*О.В. Гордієнко, старший викладач
В.А. Конюхова, студентка групи 301-ФР
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ СТУДЕНТОК ЗАСОБАМИ ПАУЕРЛІФТИНГУ

Суттєве збільшення кількості студенток, що займаються пауерліфтингом, з одного боку, та відсутність науково-грунтовних методик занять, з іншого, підкреслюють актуальність проблеми підготовки фахівців, які забезпечують навчальний та навчально-тренувальний процес, що має як оздоровчу, так і спортивну спрямованість. Уведення пауерліфтингу до навчальних планів загальноосвітніх шкіл, коледжів та вищих навчальних закладів, збільшення кількості атлетичних спортивних клубів спортивного та оздоровчого спрямування вимагає підвищення рівня професійної підготовки, зумовлює потребу покращення якості підготовки нового покоління спеціалістів.

Заняття з фізичного виховання (ФВ) є невід'ємним складником підготовки спеціалістів усіх напрямів. Науковці зазначають, що майже в усіх країнах світу здійснюється інтенсивний пошук нових ідей і підходів до організації навчально-виховного процесу. Технологічними складовими навчального процесу (НП) є відпрацювання механізмів спільної діяльності в системі „викладач–студент”.

Досліджуючи наукову літературу, ми звернули увагу на те, що робота фахівців до реалізації спортивно-орієнтованого фізичного виховання (СОФВ) ускладнена ще й з тим, що, з одного боку, вони повинні володіти знаннями в галузі фізичної культури, а також психології, гендерного підходу й педагогіки, з іншого – мати хорошу фізичну, методичну й теоретичну підготовку з питань організації спортивного та оздоровчого тренування з певного виду спорту.

Для вивчення методів роботи викладачів ВНЗ, що працюють із студентками, які займаються пауерліфтингом та визначення ставлення фахівців до роботи з дівчатами нами було проведено анкетування. У дослідженні взяло участь 17 осіб. Результати анкетування дозволили виявити недоліки у фаховій підготовці викладачів і з'ясувати причини недостатньої інформованості спеціалістів щодо специфіки роботи з студентками.

Нами було встановлено, що існує важлива проблема, якою зазвичай нехтують фахівці, – це психологічні чинники, пов'язані з участю в спортивних змаганнях студенток. Про це зазначили і більшість фахівців (77,0 %) які визначили, що в поведінці їхніх вихованок мають місце психологічні зриви, часта зміна настрою, дівчата схильні до виявлення

різноманітних страхів і цим ускладнюють навчальний, тренувальний і змагальний процеси. Відомо, що стійкий емоційний настрій насамперед пов'язаний з успішною адаптацією особистості до навколишнього соціального середовища, а саме цього не вистачає дівчатам, і саме соціальними аспектами нехтують фахівці.

Кожен другий фахівець (53,0 %) головним мотивом у своїй роботі з дівчатами називає „швидке зростання спортивних результатів”. 30,0 % опитаних мають бажання реалізувати особисті думки щодо роботи з жіночою статтю, впроваджуючи власні напрацювання в навчальний і тренувальний процес. При цьому тільки 12,0 % мають мету всебічно вдосконалювати студенток працюючи не тільки над розвитком їх фізичної форми, а й над їх духовним, психічним і соціальним здоров'ям – як головними показниками здоров'я нації. А майже чверть фахівців (24,0 %) узагалі не замислюються над питанням – чому вони працюють саме зі спортсменками жіночої статті.

Нами було виявлено, що фахівці, які працюють із дівчатами й жінками, соціальну сторону життя своїх підлеглих не вважають основною, а проблемам гендерних відносин зовсім не приділяють уваги. Викликає занепокоєння і той факт, що тільки 18,0 % респондентів узагалі відомо про поняття „гендер” і „гендерні ролі”. На питання „Яким навчальним дисциплінам під час підготовки фахівців з жіночого пауерліфтингу треба приділити увагу?” 92,0 % опитаних розмістили гендерні науки на останньому місці, зазначивши, що вони не належать до важливих спеціальних знань під час роботи з жінками. Стає очевидним, що викладач бачить дівчину тільки у сфері фізичного виховання й спорту, спортивна діяльність для нього домінуюча, пріоритетна, весь ритм життя підпорядковану тренувальному режиму, суспільне визнання молодої жінки не є для нього головним. Пріоритетними науками для фахівців, які працюють зі студентками, респонденти назвали „Анатомію” і „Фізіологію” – 70,0 % та „Психологію” – 64,0 %. Незначну увагу вони приділяють „Теорії та методиці фізичного виховання” і „Спортивній медицині” – тільки 24,0 % з опитаних віддали перевагу цим дисциплінам.

За результатами нашого дослідження, фахівці по-різному ставляться під час навчальних і тренувальних занять до хлопців і дівчат – це засвідчили 82,0 % респондентів. На жаль, має місце серед відповідей і така: „Спортсмени не мають статі”. Хоча так вважають лише 18,0 % з опитаних, виникає занепокоєність, чи зможе молода жінка, яку протягом довгих років занять спортом вважали безстатевим створінням, після закінчення спортивної кар'єри повернутися до своєї „гендерної ролі”, визначеної в соціумі. Саме звідси і виникають суперечності між особистістю та суспільними стереотипами, що може призвести до внутрішньо-особистісних конфліктів, проблем становлення ідентичності жінок і проблеми в зміні статевої поведінки людини.

Проаналізувавши результати дослідження, ми дійшли висновку про те, що труднощі, які виникають у фахівців під час навчального й тренувального процесу в жіночому пауерліфтингу, пов'язані з недостатнім урахуванням гендерних особливостей; під час роботи з дівчатами й жінками фахівці не приділяють достатньої уваги підвищенню їхньої психічної стійкості до подолання фізичних та емоційних навантажень.

Також ми можемо зробити висновок, що фахівцям із силової підготовки, які працюють з дівчатами, необхідно не лише знати способи, методи і форми навчальної роботи та спортивного тренування, але й розбиратися в життєвих ситуаціях і стосунках між людьми, членами соціуму. Вони повинні володіти не лише високими професійно-педагогічними знаннями, уміннями і навичками, а й розвиненими здібностями до творчого осмислення та освоєння інноваційних проектів і нових форм навчального процесу. Формування сучасної особистості неможливе без тісної співпраці між студенткою і фахівцем, тому компетентність викладача є запорукою результату навчальної та оздоровчої діяльності студенток.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці науково-методичних вказівок, щодо підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту до роботи із студентками під час навчальних та навчально-тренувальних занять засобами пауерліфтингу.

Література:

1. Гордієнко Ю. В. Особливості гендерних відносин в пауерліфтингу / Ю. В. Гордієнко // Педагогіка, психологія та методико-біологічні проблеми фіз. виховання та спорту : Зб. наукових праць під ред. Єрмакова С. С. – Х. : ХІІІ. – 2021. – № 11. – С. 20-23.
2. Гупановська В. А. Професійна самореалізація як чинник становлення особистості жінки : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кан. психологічних наук : спец. 19.00.01 „Загальна психологія, історія психології” / В. А. Гупановська. – К., 2023. – 26 с.
3. Пилипей Л. П. Теоретико-методичні основи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів вищих навчальних закладів: дис. ... док. наук з фіз. вих. і спорту : 24.00.02 / Л. П. Пилипей. – Київ, 2020. – 513 с.